

Vergaderjaar 2017–2018

34 252

Evaluatie Aanbestedingswet 2012

Nr. 5

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 mei 2018

Op 16 februari jl. heb ik uw Kamer de actieagenda Beter Aanbesteden aangeboden (Kamerstuk 34 252, nr. 4). Met deze brief informeer ik uw Kamer over de voortgang van de uitvoering daarvan. Daarnaast informeer ik uw Kamer over de stand van zaken van de moties en gedane toezeggingen met betrekking tot het traject Beter Aanbesteden.

De kracht van Beter Aanbesteden is dat de acties opgesteld zijn voor en door partijen uit de praktijk. Alle betrokken partijen zijn voortvarend aan de slag gegaan met de uitvoering van hun acties. Tijdens een bijeenkomst van het landelijk overleg Beter Aanbesteden op 5 april jl. hebben zij nogmaals hun steun voor het traject uitgesproken en is de stand van zaken van de acties besproken.

Afgeronde acties

Het komt er nu op aan om de acties uit de actieagenda ook daadwerkelijk uit te voeren. Hiermee is een goede start gemaakt. Een zestal acties is inmiddels uitgevoerd en de bijbehorende producten zijn beschikbaar. Ik licht hieronder kort toe wat er tot op heden is bereikt.

Publicatie met organisatorische en strategische aspecten van inkoop

PIANOo, het expertisecentrum aanbesteden van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, heeft deze publicatie uitgebracht en brengt deze via diverse kanalen onder de aandacht. In de publicatie worden diverse vertegenwoordigers van aanbestedende diensten geïnterviewd over de strategische positie van inkoop in de organisatie van een aanbestedende dienst. Met de ervaringen van verschillende aanbestedende diensten wil PIANOo overheidsorganisaties inspireren om strategischer om te gaan met het inkoopproces. Deze publicatie draagt daarmee bij aan het verstevigen van de brug tussen bestuurlijke visie en

strategie en inrichting van de inkooporganisatie bij aanbestedende diensten. Dit is voor PIANOo een langjarig speerpunt.

Kaart Inkoopsamenwerkingen

De Kaart Inkoopsamenwerkingen op de website van PIANOo is vernieuwd. Er zijn sinds de vorige kaart een aantal inkoopsamenwerkingen bijgekomen. Op deze kaart is te zien welke gemeenten deelnemen aan een inkoopsamenwerking en wat daar de aard van is. Er valt te denken aan gemeenten die kennis uitwisselen, een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie hebben of gezamenlijk inkopen. Er zijn inmiddels 50 gemeentelijke inkoopsamenwerkingen. Samenwerken bij inkoop draagt bij aan kennis over en professionalisering van inkoop.

Aanpassing toelichting model inkoopvoorwaarden VNG

De Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft de toelichting bij het Model Algemene Inkoopvoorwaarden voor Leveringen en Diensten aangepast. Dit model biedt gestandaardiseerde inkoopvoorwaarden voor gemeenten. In de praktijk komt het voor dat gemeenten eigen voorwaarden hanteren. Transparantie en uniformiteit in voorwaarden kwamen als een belangrijk aspect naar voren tijdens de regiotafels Beter Aanbesteden, ook vanuit het bedrijfsleven. Met de vernieuwde toelichting benadrukt de VNG het belang van uniforme toepassing, dan wel transparantie over afwijkingen.

Actualiseren van marktdossiers op de PIANOo-website

PIANOo biedt op haar website verscheidene marktdossiers aan, bijvoorbeeld voor de infrastructuursector en de ICT-markt. Via de marktdossiers kunnen inkopers hun marktkennis voor een specifieke markt vergroten. Het marktdossier ICT is geactualiseerd in samenspraak met de branche. Met meer marktkennis op de inkoopafdeling kunnen aanbestedende diensten betere opdrachten uitschrijven.

Evaluatieformulier

Er is door MKB Nederland Noord, NEVI en de gemeente Opsterland een formulier ontwikkeld om aanbestedingsprocedures te evalueren. Dit formulier wordt nu met een pilot getest in drie gemeenten in Friesland.

Infographic Tendercommunicatie

In 2017 heeft Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant, met input van de provincie Noord-Holland en ProRail en in overleg met mijn ministerie, een infographic ontwikkeld aangaande communicatie tijdens aanbestedingen. Hierin worden verschillende misverstanden rondom communicatie tijdens het aanbestedingsproces ontkracht. Er mag contact zijn met de markt rondom aanbestedingen, zolang dit binnen de wettelijke kaders gebeurt.

Stand van zaken overige acties

Ik ben verheugd dat een groot aantal partijen actief meedenkt en meewerkt aan het ten uitvoer brengen van de actieagenda. Dit geldt voor de actiehouders zelf maar ook voor partijen daarbuiten. Zo werkt Bouwend Nederland samen met de Nationale Politie als het gaat om het vormgeven van een ruimere wijze van uitvragen. De aanjager van het traject, de heer Huizing, zal de voortgang van de acties bewaken. Hij zal

hiervoor nauw contact houden met de regiovertegenwoordigers en het landelijk overleg.

Uiteraard vind ik het belangrijk dat alle acties ten uitvoer worden gebracht. De stand van zaken van een aantal acties licht ik hieronder specifiek toe.

Clusteren

Clusteren is een belangrijk onderwerp binnen Beter Aanbesteden. Ik vind het belangrijk dat hier aandacht aan wordt besteed. Onnodig samenvoegen van opdrachten kan ten koste gaan van deelname door mkb-ondernemers aan aanbestedingsprocedures. De werkgroep die de problematiek in kaart brengt is nog bezig met haar onderzoek en het schrijven van een advies. Ik verwacht de resultaten hiervan op korte termijn. Vóór de zomer informeer ik uw Kamer hier nader over en zal ik het advies van de werkgroep naar uw Kamer versturen. Ik verwacht daarmee invulling te kunnen geven aan de motie-Verhoeven (Kamerstuk 34 329, nr. 21) die verzoekt om maatregelen te nemen om onnodig clusteren terug te dringen.

Tenderkosten

Voor ondernemers kunnen tenderkosten een drempel vormen om deel te nemen aan aanbestedingsprocedures. Dit is dan ook een belangrijk thema binnen Beter Aanbesteden. Op dit moment wordt er gewerkt aan een handreiking tenderkostenvergoeding. Ik hoop deze vóór de zomer aan uw Kamer te kunnen doen toekomen en daarmee invulling te geven aan de motie-Bruins (Kamerstuk 34 775 XIII, nr. 101).

Sneeuwbaaleffect

Een belangrijke conclusie van de actieagenda is dat Beter Aanbesteden bewust aanbesteden is. Het draait om bewustzijn dat een belangrijk deel van overheidsbudget aan inkoop wordt uitgegeven, dat goed aanbesteden en een juiste keuze van procedure leidt tot betere resultaten.

In het land is de afgelopen tijd veel aandacht geweest voor de actieagenda. Zo zijn er verschillende bijeenkomsten geweest waar Beter Aanbesteden is toegelicht en bediscussieerd en hebben verschillende (vak)media over de actieagenda gepubliceerd. Dit is voor mij een belangrijk signaal dat het onderwerp bij veel partijen op de agenda staat. We zijn er hiermee echter nog niet. Het verspreiden van de uitkomsten van de actieagenda en de acties onder ondernemers en aanbestedende diensten, juist ook onder hen die nog niet actief bij het traject Beter Aanbesteden betrokken zijn, is belangrijk om het traject uiteindelijk tot een succes te brengen. Naast de uitvoering van de acties zal er in 2018 daarom veel aandacht worden besteed aan de olievlekwerking van de actieagenda. De heer Huizing speelt hierbij een belangrijke rol als aanjager. Hij zoekt actief het gesprek met de praktijk over zijn bevindingen door op diverse bijeenkomsten te spreken.

Het doet mij genoeg te zien dat ook diverse aanbestedende diensten en branches via hun eigen kanalen aandacht vragen voor aanbesteden en ook zelf met Beter Aanbesteden aan de slag gaan. Zo heeft de G4 de heer Huizing gemeld, mee te willen doen met Beter Aanbesteden. Hij gaat ook actief met deze partijen in gesprek. De ondersteunende rol van PIANOo bij het verwezenlijken van de olievlekwerking is van grote waarde.

De heer Huizing zal verder een belangrijke rol spelen bij het inbedden van Beter Aanbesteden na 2018. Ook hiervoor voert hij gesprekken met de

regiovertegenwoordigers. Het voornemen is om dit onderwerp in september ook met het landelijk overleg te bespreken. De uitdaging ligt er voor iedereen om Beter Aanbesteden een duurzame inbedding te geven in de aanbestedingspraktijk.

Rijksoverheid

Hoewel Beter Aanbesteden primair van en voor de decentrale overheid is, gaat de actieagenda over de praktijk van het aanbesteden. Daarom kan de actieagenda ook relevant zijn op rijksniveau. Om die reden ga ik ook in gesprek met collega-bewindspersonen. Zo spreek ik bijvoorbeeld met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de eventuele bijdrage die de actieagenda voor de inkoop van het Rijk kan leveren. Over de uitkomsten van de verschillende gesprekken zal ik u voor de zomer informeren.

Tot slot

Aanbesteden biedt kansen voor zowel overheid als bedrijfsleven, maar is nog te vaak een bron van irritatie. Het is in beider belang om de aanbestedingspraktijk te verbeteren. Ik heb er vertrouwen in dat het traject Beter Aanbesteden daar een basis voor biedt.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer